

Muzeum Diecezjalne

W dawnych domach za katedrą znajduje się Muzeum Diecezjalne m.in. z bardzo cenną kolekcją sztuki średniowiecznej. Powstało ono w 1888 r. z inicjatywy ks. Józefa Bąby jako pierwsze muzeum kościelne w Polsce.

Dom Biskupa

Dom biskupa przy ul. I. Mościckiego

Ulicą Katedralną dochodzimy do placu Jana Sobieskiego, idąc dalej ul. Krakowską dochodzimy do skrzyżowania z ul. I. Mościckiego. Przy tej ostatniej znajduje się obecna rezydencja biskupa ordynariusza wybudowana w 1912 r. wg projektu Adolfa Juliusza Stapfa. Pierwszym biskupem tarnowskim, który tutaj zamieszkał był Leon Wałęga. Dziełem życia tego biskupa było Małe Seminarium, którego gmachy sąsiadowały z jego rezydencją. W dużej mierze dzięki niemu w 1. poł. XX w. wzrosła znacznie liczba powołań w diecezji tarnowskiej. Małe Seminarium zostało zamknięte w 1963 r. przez władze PRL-u.

Wyższe Seminarium Duchowne

Tarnowskie Centrum Informacji - I miejsce w konkursie Polskiej Organizacji Turystycznej na najlepszy punkt IT w 2008, 2010, 2012, 2013 oraz 2015 roku!

Odnazka honorowa Ministra Sportu i Turystyki „za zasługi dla turystyki” w 2008 roku

Wyróżnienie dla strony www.it.tarnow.pl w konkursie „Złote Formaty 2008”

Dostarczamy kompleksowe i aktualne informacje o ofercie turystycznej Tarnowa i regionu.

W siedzibie TCI, Rynek 7 w Tarnowie, dostępne są:

- sala konferencyjna (max. 50 osób)
- mapy i przewodniki turystyczne
- tanie pokoje gościnne 1, 2, i 3 - osobowe
- wypożyczalnia rowerów
- przewodniki audio MP3
- przechowalnia bagażu

Wyższe Seminarium Duchowne

Z ulicy I. Mościckiego skręcamy w prawo w ulicę S. Starowolskiego, idziemy wzdłuż muru ogrodów biskupich. Po dojściu do ulicy F. Chopina skręcamy ponownie w prawo. Po dojściu do ulicy Nowy Świat skręcamy w lewo do ulicy M. Kopernika. Idziemy tą ulicą w górę aż do ulicy J. Piłsudskiego, gdzie za budynkiem I LO skręcamy w lewo. Po chwili dochodzimy do wielkiego gmachu Wyższego Seminarium Duchownego

z napisem „Religionis et Litteris” (religii i nauce) nad bramą. Początkowo przyszli tarnowscy księża kształcili się w seminarium generalnym we Lwowie i przez kilka lat w Bochni. Od 1826 r. seminarium duchowne mieściło się w dzisiejszym klasztorze Bernardynów. Od 1838 r. mogli już przygotowywać się do kapłaństwa w gmachu seminarium wzniesionym z inicjatywy biskupa Franciszka Pischteka i otworzonym przez jego następcę Franciszka Zachariasiewicza. Obecnie mieści się w nim także Wydział Teologiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Klerycy zamieszkują już nowy gmach wybudowany na terenie ogrodu seminaryjnego na przełomie XX i XXI w., którego architektura charakteryzuje się licznymi półbasztami. Po drugiej stronie ulicy J. Piłsudskiego stoi neoromański kościół księży Filipinów z klasztorem i oratorium.

Kuria Diecezjalna

Kuria diecezjalna

Ulicą J. Piłsudskiego dochodzimy do skweru O. Kokocińskiego, przechodzimy przez ul. A. Mickiewicza i przed budynkiem teatru skręcamy w lewo w ulicę Legionów. Przed skrzyżowaniem z ul. A. Asnyka stoi dawny budynek z 1903 r., (dawne II CK Gimnazjum, gdzie uczył się m.in. dowódca placówki Westerplatte mjr Henryk Sucharski), w którym od 2002 r. mieści się siedziba kurii diecezjalnej i sądu biskupiego.

Krzysztof Moskal

WYDAWCA:
© Tarnowskie Centrum Informacji 2016
Rynek 7, 33-100 Tarnów
tel.: 14 688 90 90, fax: 14 688 90 92
mail: centrum@it.tarnow.pl
www.it.tarnow.pl www.tarnow.travel

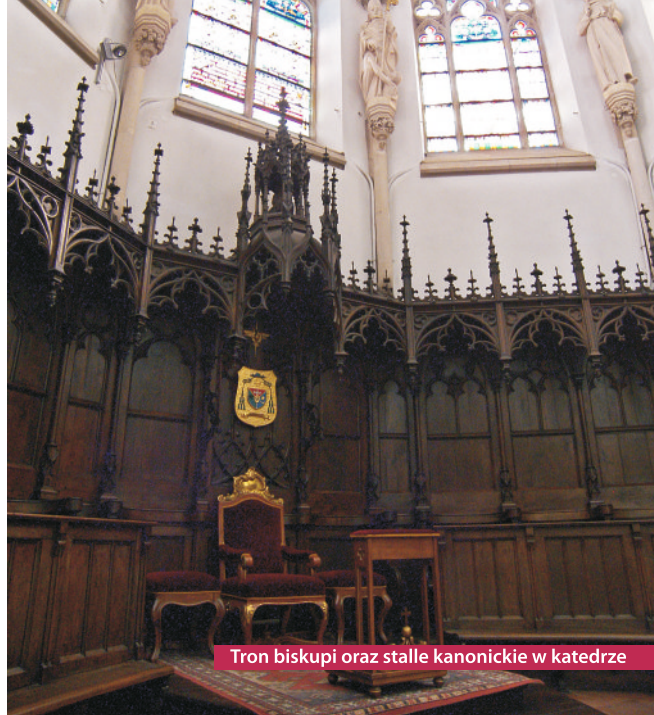

Tarnowskie Centrum Informacji
www.tarnow.travel

Małopolski System Informacji Turystycznej

REGION TARNOWSKI

Szlak biskupów tarnowskich

Tron biskupi oraz stalle kanonickie w katedrze

Tarnów od ponad 230 lat jest stolicą diecezji, na czele której stoją kolejni biskupi ordynariusze. Trasa ta zapozna nas z miejscami związanymi z jej historią.

Miejsce pochówku pierwszego biskupa nominata.

Wędrowkę rozpoczynamy na skwerze przy ulicy Szerokiej. Tutaj bowiem w nieoznaczonym miejscu przed dawnym kościołem Bernardynów pochowany jest ks. biskup Jan Duwal, który zmarł w 1785 r. w tutejszym klasztorze oczekując na papieską nominację. Przypomnijmy najpierw w jaki sposób Tarnów należący od zawsze do diecezji krakowskiej stał się stolicą biskupią. W 1772 r. w wyniku pierwszego rozbioru Polski Tarnów odcięty został od Krakowa i Królestwa Polskiego granicą biegnącą wzdłuż Wisły. W następnym roku gubernator Galicji hrabia von Pergen przedstawił cesarzowej Marii Teresie plan utworzenia nowej diecezji dla całego ogromnego obszaru zabranych ziem. Stolicą miał być Tarnów. Układy i zabiegi o jej powołanie trwały dziesięć lat. Ostatecznie postanowił o tym cesarz Józef II dekretem wydanym w 1783 r. i zatwierdzonym trzy lata później przez postawionego przed faktem dokonanym papieża Piusa VI.

W planach władz zaborczych dawny klasztor Bernardynów, w którego murach przez setki lat mieszkało i modliło się wielu zakonników (być może też św. Szymon z Lipnicy) odgrywał ważną rolę. Początkowo planowały one bowiem umieszczenie w nim seminarium duchownego, a w dawnym klasztorze bernardynek (ob. bernardynów) karceru dla księży. Do realizacji tego kontrowersyjnego pomysłu nie doszło.

Stary Cmentarz

Z ulicy Bernardyńskiej schodzimy w dół ulicą Franciszkańską i ulicami Przesmyk i Szewską dochodzimy do ul. Konarskiego, gdzie skręcamy w prawo do Starego Cmentarza, pierwszego w Tarnowie cmentarza pozamiejskiego, który powstał w myśl edyktu józefińskiego z 1784 r. zakazującego pochówków na cmentarzach przykościelnych położonych w obrębie miasta. W XVII kwarterze znajduje się pomnik pierwszego biskupa tarnowskiego Floriana Amand Janowskiego (zm. 1801). Mimo panującego wtedy zakazu stawiania pomników nagrobnych biskupa upamiętniono największą grupą rzeźbiarską

Pl. Katedralny z lotu ptaka

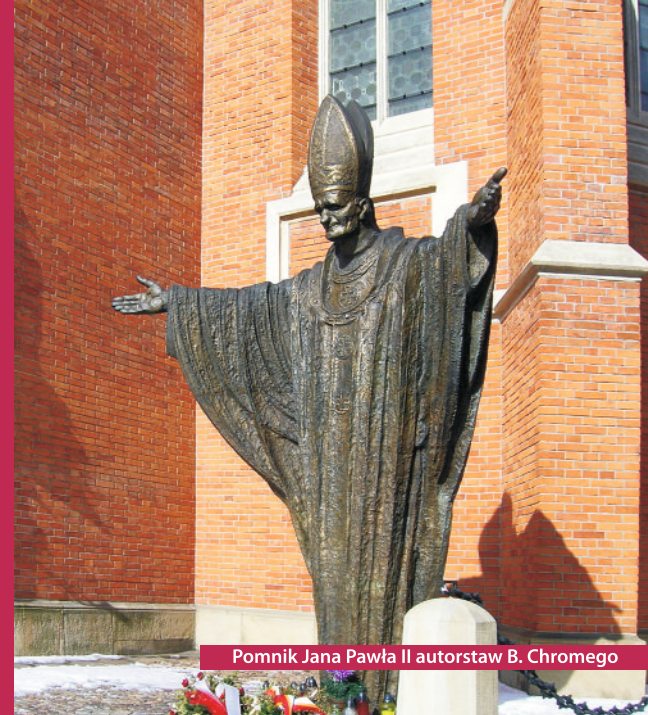
na tym cmentarzu. Przedstawia ona Józefa z Arymatei i Nikodema z martwym ciałem Chrystusa. W grobowcu tym pochowanych jest kilkunastu dostojników kościelnych. Drugi z biskupów tarnowskich pochowany na Starym Cmentarzu to Józef Alojzy Pukalski (zm. 1885). Spoczywa on w kaplicy Radzikowskich na lewo od bramy cmentarza.

Dawna rezydencja biskupa przy Rynku

Ze Starego Cmentarza ulicami Panny Marii i Targową idziemy w stronę Starego Miasta. Mijamy drewniany kościół Matki Bożej Szkaplerznej, plac gen. J. Bema, na którym stał kiedyś kościół Ducha Świętego ze szpitalem, i zrekonstruowane fundamenty kościoła św. Anny. Obydwa rozebrane na początku XIX w. z nakazu władz austriackich. Skręcamy w prawo w ulicę Katedralną, przy której Austriacy zamierzali wybudować wielki kompleks budynków kurii biskupiej ciągnący się prawie do rynku. Budynki te nie powstały, ale w latach 50. XX w. w jednej z kamienic urządzono Archiwum Diecezjalne. Przez bramę we wschodniej pierzei placu wchodzimy do pasażu Tertila. Znajdował się tutaj kiedyś ogród należący do rezydencji biskupiej w kamienicy Rynek 4. Biskupi tarnowscy w tym gmachu mieszkali i urzędowali w latach 1826-1913. Pierwszym był bp Grzegorz Tomasz Ziegler, a ostatnim bp Leon Wałęga. Z kolei w kamienicy Rynek 6 mieszkał prawdopodobnie pierwszy biskup tarnowski Florian Amand Janowski.

Plac Katedralny

Z Rynku przechodzimy na plac Katedralny, na którym stoi statua z figurą Matki Bożej ufundowana w 1884 r. przez biskupa Józefa Alojzego Pukalskiego w 30-lecie proklamacji dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP. Obecna jest kopią pierwotnej, wykonaną przez Mieczysława Bogaczyka z Nowego Sącza, w czasie konserwacji pomnika w roku 1956. Pierwotna została przekazana do parafii Piwniczna-Zdrój i tam ustawiona na postumencie, na zboczu Brzanówki. Przy placu tym swoje siedziby mają Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej „Biblos” i Tarnowski „Gość Niedzielny”. Stoi tam również pomnik Sługi Bożego Jana Pawła II autorstwa Bronisława Chromego, odsłonięty w 1981 r. Jest to drugi pomnik tego papieża w Polsce i pierwszy wykonany przez polskiego rzeźbiarza.

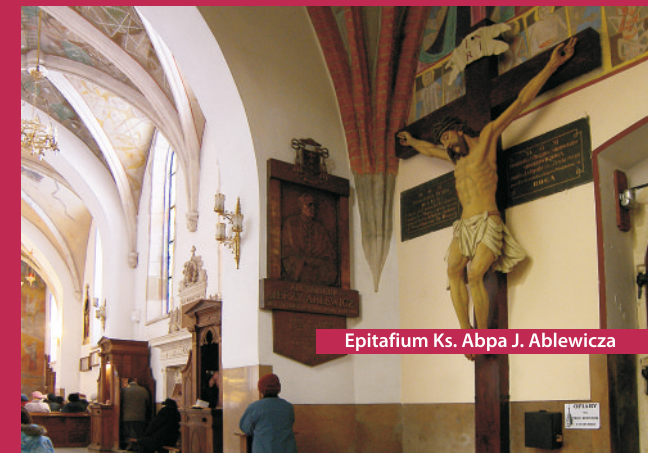

Pomnik Jana Pawła II autorstwa B. Chromego

W pobliżu tego miejsca 10 września 1978 r. zatrzymał się kard. Karol Wojtyła, aby przemówić do wiernych diecezji tarnowskiej po raz ostatni jako biskup krakowski. 10 czerwca 1987 r., już jako biskup Rzymu Jan Paweł II, odprawił na tym placu niespory eucharystyczne. Najładniejszą kamienicą przy tym placu jest barokizujący tzw. dom kapituły przy wschodniej pierzei z 1892 zaprojektowany przez Janusza Rypuszyńskiego.

Bazylika katedralna

Tarnowska kolegiata oficjalnie w 1786 r. stała się katedrą biskupów tarnowskich. Odbывают się w niej uroczystości z ich udziałem. W zakochaniu prezbiterium znajduje się tron biskupi z herbem aktualnego biskupa. Obecny neogotycki kształt zawdzięcza przebudowie dokonanej pod koniec XIX w. z inicjatywy biskupa Ignacego Łobosa. Trzech z biskupów zostało upamiętnionych epitafiami i pomnikami. Są to: wspomniany bp Ignacy Łobos, arcybiskup Leon Wałęga i arcybiskup Jerzy Ablewicz. W krypcie w nawie północnej pochowanych jest czterech biskupów tarnowskich: Grzegorz Józef Wojtarowicz, Franciszek Lisowski, Jan Stepa i Jerzy Ablewicz.

Epitafium Ks. Abpa J. Ablewicza